

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วัฒนธรรมไทยนั้น เป็นสิ่งสำคัญยิ่งสิ่งหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของความเป็นไทย วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่บอกถึงว่าชนชาตินั้น ๆ มีความเป็นอยู่ และมีวิวัฒนาการมีความเป็นมาอย่างไร วัฒนธรรมคือวิถีหรือดำเนินแห่งชีวิตของชุมชนหมู่หนึ่งซึ่งอยู่รวมกันในที่หนึ่งหรือประเทศหนึ่งโดยเฉพาะ (พระยาอนูมานราชชน: 2520) วัฒนธรรมเป็นสิ่งดี สิ่งงาม สิ่งที่เป็นคุณประโยชน์ต่อสังคม สิ่งที่จะสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความสุขสมบูรณ์ ความสามัคคีกลมเกลียวเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของประชาชน ในชุมชนที่บรรพบุรุษได้สร้างขึ้น (พนอมแก้วกำเนิด: 2530) ประเพณี ศิลปะ วรรณคดี ศาสนา ความเชื่อ จรรยา มารยาท การศึกษา กฎหมาย การปกครอง ฯลฯ เหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นวัฒนธรรมทั้งสิ้น

ศิลปะทางการแสดงหรือนาฏศิลป์ไทยนั้น เป็นวัฒนธรรมที่สำคัญยิ่งสิ่งหนึ่ง ที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย ยามใดที่จะแสดงเอกลักษณ์ของชาติในเรื่องศิลปะการแสดงให้ชนในชาติหรือชนต่างชาติได้รับชมแล้ว นาฏศิลป์มักจะได้รับคัดเลือกให้นำออกแสดงเสมอ เพราะสามารถแสดงได้ในช่วงเวลาอันจำกัด ประทับใจผู้ดูผู้ชมในทันที (ดิถีฤทธิ์ ปราโมช: 2520) นาฏศิลป์ไทยนั้นเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม นาฏศิลป์ไทยจึงเป็นศิลปศาสตร์ที่สำคัญยิ่งของชาติสาขาหนึ่งอันแสดงออกถึงความมีอารยธรรมที่เจริญมั่นคงของชาติไทย ที่สืบทอดพัฒนา และส่งเสริมกันมาตั้งแต่อดีตกาล (ทวีศักดิ์ เสนาณรงค์: 2533)

นาฏศิลป์ไทยนั้นแบ่งออกได้ 2 ประเภท คือ นาฏศิลป์แบบวังหลวงหรือนาฏศิลป์ในพระราชฐาน (Court Dance) เป็นนาฏศิลป์ของพระมหากษัตริย์เจ้านายเชื้อพระวงศ์และบรรดาขุนนางต่าง ๆ มีศูนย์กลางอยู่ที่วังหรือในเมือง เป็นนาฏศิลป์ที่เรียกกันว่าเป็นนาฏศิลป์ตามแบบฉบับมาตรฐาน อีกประเภทหนึ่งคือนาฏศิลป์พื้นบ้าน (Folk Dance) เป็นนาฏศิลป์ของชาวบ้านไพร่ฟ้าข้าราชกรรโดยทั่วไป เป็นการร้องรำทำเพลง การละเล่น ตามประเพณีตามเทศกาลงานรื่นเริงต่าง ๆ ของชาวบ้านซึ่งจะมีความแตกต่างกันไปตามท้องถิ่นต่าง ๆ ที่มีสภาพแวดล้อมต่างกัน โดยมีศูนย์กลางอยู่ที่วัดหรือในชุมชนในหมู่บ้าน (สุจิตต์ วงษ์เทศ: 2532)

นาฏศิลป์พื้นบ้านนั้นแม้ว่าจะเป็นศิลปะที่แสดงออกอย่างง่าย ๆ เรียบ ๆ ของชาวบ้าน ซึ่งไม่มีพิธีรีตองอันยุ่งยากซับซ้อน แต่นาฏศิลป์พื้นบ้านก็นับได้ว่าเป็นศิลปะที่สูงค่าเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นศิลปะที่เป็นเครื่องสื่อแสดงถึงชีวิตความเป็นอยู่แบบไทยๆของเราที่ปู่ย่าตายายได้ร่วมกันคิดค้นและรักษาสืบทอดต่อ ๆ กันมา แสดงให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองและความก้าวหน้าของสังคมในอดีต แสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตอันสงบสุข และแสดงให้เห็นถึงความเจริญทางด้านจิตใจของบรรพบุรุษไทยสมัยนั้น ซึ่งเป็นสังคมไทยพื้นฐานที่สืบทอดเชื่อมโยงมาถึงปัจจุบัน (กรมศิลปากร: 2529) สังคมไทยแบบนี้เป็นสังคมชนบทเป็นสังคมของชาวบ้านที่มีความสงบสุข มีวิถีชีวิตที่เรียบง่ายไม่มีการแก่งแย่งแข่งขัน มีจิตใจโอบอ้อมอารี มีความเป็นอยู่อุดมสมบูรณ์ไม่ขาดแคลน ทำให้มีเวลาผลิตหรือสร้างสรรค์ศิลปะด้านต่างๆรวมถึงศิลปะด้านการร้องรำทำเพลงหรือศิลปะด้านนาฏศิลป์ขึ้นมาอย่างมากมาย โดยการสร้างสรรค์นี้กลั่นกรองออกมาจากวิถีชีวิตจากหัวใจของชาวบ้านจริง ๆ เป็นมรดกที่ชาวบ้านในท้องถิ่นนั้น ๆ สังคม สืบทอด ปรับเปลี่ยนเพื่อความเหมาะสมตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปเรื่อยมา วิธีการสืบทอดเป็นอย่างชาวบ้าน คืออาศัยการบอกเล่า จดจำ ทำตามครู รู้แบบซึมซับ และรับเพราะความพึงพอใจ ดังนั้น นาฏศิลป์พื้นบ้านจึงเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต เป็นชีวิตจิตใจของชาวบ้าน เป็นสิ่งที่มีความหมายต่อชีวิตของพวกเขาเหล่านั้น (อุดม หนูทอง: 2531)

ในช่วงระยะเวลา 20 กว่าปีที่ผ่านมานี้ ประเทศไทยได้เร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจอย่างขนานใหญ่ ก่อให้เกิดผลกระทบทางสังคมและวัฒนธรรมตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น วัฒนธรรมของชาติตะวันตกหลังไหลเข้ามาในประเทศอย่างรวดเร็วและเข้าครอบงำวัฒนธรรมไทยแทบทุกอย่าง ไม่ยกเว้นกระทั่งวัฒนธรรมการละเล่นการแสดงหรือนาฏศิลป์ของไทย (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ: 2530) นาฏศิลป์พื้นบ้านซึ่งเป็นวิถีชีวิตอย่างหนึ่งของชาวบ้านในชนบทของไทยก็ได้ ผลกระทบอย่างรุนแรงและมีที่คาดว่าจะสูญหายไป ดังนั้นการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้านไว้ให้ดำรงอยู่มิให้ขาดสายใยเชื่อมโยงระหว่างอดีตกับปัจจุบันจึงเป็นสิ่งจำเป็นอันดับแรก และการสร้างสรรค์พัฒนานาฏศิลป์พื้นบ้านให้เกิดความเจริญก้าวหน้าต่อไป ก็เป็นความจำเป็นที่ต้องกระทำในอันดับต่อมา (ปราณี วงษ์เทศ: 2527)

วิทยาลัยนาฏศิลป์เป็นสถาบันการศึกษาที่ก่อตั้งขึ้นมา โดยมีจุดประสงค์ที่สำคัญ คือ ให้การศึกษาด้านนาฏศิลป์ไทย ดุริยางค์ไทย และคีตศิลป์ไทย และทำการอนุรักษ์ ศึกษา ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล หลักฐานด้านศิลปะแต่ละสาขาในสมัยต่าง ๆ รวมทั้งศิลปะพื้นบ้านของแต่ละภาค แต่ละท้องถิ่น (กองศิลปศึกษา: 2530) ดังนั้น วิทยาลัยนาฏศิลป์จึงเป็นสถาบันหลักที่มีความ

สำคัญยิ่งในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้านไว้ และสร้างสรรค์พัฒนาให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นต่อไป

อาจารย์ภาควิชานาฏศิลป์ ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ซึ่งตั้งอยู่ครอบคลุมทั่วประเทศ เป็นกลุ่มบุคคลที่สำคัญยิ่งที่จะทำการอนุรักษ์นาฏศิลป์ให้ดำรงอยู่ และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไป บทบาทของอาจารย์ภาควิชานาฏศิลป์ที่มีต่อการอนุรักษ์และพัฒนานาฏศิลป์พื้นบ้าน จึงมีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงอยู่หรือสูญหายไปของนาฏศิลป์พื้นบ้าน

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาบทบาทในการอนุรักษ์และพัฒนานาฏศิลป์พื้นบ้าน ของอาจารย์ภาควิชานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลป์
2. ศึกษาปัญหาอุปสรรค และสาเหตุของปัญหาในการอนุรักษ์และพัฒนานาฏศิลป์พื้นบ้าน ของอาจารย์ภาควิชานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลป์
3. เสนอแนะแนวทางในการอนุรักษ์และพัฒนานาฏศิลป์พื้นบ้าน

คำถามที่ใช้ในการวิจัย

1. อาจารย์ภาควิชานาฏศิลป์ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ มีบทบาทในการอนุรักษ์และพัฒนานาฏศิลป์พื้นบ้านหรือไม่ อย่างไร
2. อะไรเป็นปัญหา และสาเหตุของปัญหาในการอนุรักษ์และพัฒนานาฏศิลป์พื้นบ้าน ของอาจารย์ภาควิชานาฏศิลป์ในวิทยาลัยนาฏศิลป์
3. วิทยาลัยนาฏศิลป์ และอาจารย์ภาควิชานาฏศิลป์ จะมีแนวทางในการอนุรักษ์และพัฒนานาฏศิลป์พื้นบ้านอย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ศึกษาเฉพาะบทบาทที่เป็นจริงในการอนุรักษ์และการพัฒนานาฏศิลป์พื้นบ้าน

1. ศึกษาเฉพาะบทบาทที่เป็นจริงในการอนุรักษ์และการพัฒนานาฏศิลป์พื้นบ้าน
ของอาจารย์ภาควิชานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยแยกเป็นบทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์
พื้นบ้าน และ บทบาทในการพัฒนานาฏศิลป์พื้นบ้าน

ก. บทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญนาฏศิลป์พื้นบ้าน และศึกษาค้นคว้า
เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้านแล้ว เห็นสมควรว่าควรแยก
บทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้านออกเป็น 7 บทบาท ดังนี้คือ

- 1) บทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยการศึกษาค้นคว้า (Study)
เก็บบันทึกข้อมูลนาฏศิลป์พื้นบ้านจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Source)
- 2) บทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยการศึกษาค้นคว้า (Study)
นาฏศิลป์พื้นบ้านจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Source)
- 3) บทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยการทำงานวิจัย
(Reserch) เรื่องนาฏศิลป์พื้นบ้าน
- 4) บทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยการถ่ายทอด หรือทำการ
สอน (Teach) นาฏศิลป์พื้นบ้านแก่ชนรุ่นต่อไป
- 5) บทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยการเผยแพร่นาฏศิลป์พื้นบ้าน
ผ่านการแสดง
- 6) บทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยการเผยแพร่ผ่านการเขียน
หรือผ่านสื่ออื่น ๆ
- 7) บทบาทในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยการเผยแพร่ผ่านการจัด
กิจกรรมทางวิชาการ

ข. บทบาทในการพัฒนาาฏศิลป์พื้นบ้าน

บทบาทในการพัฒนาาฏศิลป์พื้นบ้าน หมายถึง บทบาทของอาจารย์ ที่ทำ

การพัฒนาปรับปรุงรูปแบบดั้งเดิมของนาฏศิลป์พื้นบ้านให้เหมาะสมกับหลักวิชาการทางด้านนาฏศิลป์ การพัฒนาอาจจะพัฒนาตั้งแต่สิ่งเล็กน้อยไปจนถึงพัฒนาครบทุกรูปแบบ แต่การพัฒนาจะต้องตั้งอยู่บนรากฐานของนาฏศิลป์พื้นบ้านแบบดั้งเดิม และจะต้องไม่เป็นการทำลายคุณค่าของศิลปะดั้งเดิม

2. ศึกษาบทบาทของอาจารย์ภาควิชานาฏศิลป์ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ เฉพาะที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค 9 แห่ง คือ วิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่ วิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด วิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์ วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง วิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี วิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช และ วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง โดยเว้นวิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพ เพราะวิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพมีจุดมุ่งหมายในการอนุรักษ์ไว้ซึ่งนาฏศิลป์แบบฉบับมาตรฐาน (Court Dance) โดยเฉพาะศิลปะด้านโขน และละคร เป็นส่วนใหญ่ โดยให้ความสนใจนาฏศิลป์พื้นบ้านบ้างเพียงเล็กน้อย ซึ่งแตกต่างไปจากวิทยาลัยนาฏศิลป์ส่วนภูมิภาค ที่ให้ความสำคัญต่อนาฏศิลป์พื้นบ้านเป็นอย่างมาก

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

บทบาท หมายถึง หน้าที่ความรับผิดชอบและกิจกรรมที่เกี่ยวกับการงานโดยตรงและการงานพิเศษที่ควรกระทำ หรือได้รับการคาดหวังจากบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องว่าควรกระทำในการปฏิบัติงาน บทบาทในการวิจัยครั้งนี้ ครอบคลุมถึงบทบาทในการอนุรักษ์และพัฒนานาฏศิลป์พื้นบ้าน ในด้านการสอน การศึกษาค้นคว้าวิจัย และแต่งตำรา และการบริการทางวิชาการแก่ชุมชน

นาฏศิลป์พื้นบ้าน หมายถึง การละเล่น การแสดง เพลง ละคร ระบำ รำ ฟ้อน ที่เป็นของชาวบ้าน เล่นโดยชาวบ้าน ในท้องถิ่นต่าง ๆ ทั้งแบบดั้งเดิมและแบบปรับปรุงขึ้นจากของเดิม นาฏศิลป์พื้นบ้านไม่ใช่ นาฏศิลป์ที่ยึดถือเป็นแบบฉบับมาตรฐาน ในที่นี้แบ่งนาฏศิลป์พื้นบ้านเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. ประเภทระบำ รำ ฟ้อนพื้นบ้าน และที่ปรับปรุงมาจากการต่อสู้ พิธีกรรมพื้นบ้าน เช่น รำโขน รำวง รำแม่ศรี ฟ้อนเล็บ ฟ้อนเทียน ฟ้อนดาบ กลองสะบัดไชย มวยโบราณ ฟ้อนแมงตบเต่า รำตังหวาย ร่องเงิ้ง ชัมเป้ง ลีละ เป็นต้น

2. ประเภทเล่นเป็นเรื่องหรือละครพื้นบ้าน เช่น ลิเก ละครชาตรี หนังใหญ่ หนังตลุง ละครขอ หมอลำ หนังประโมทัย โนรา ลิเกป่า มะโย่ง เป็นต้น

3. ประเภทเพลงพื้นบ้าน เช่น ลำตัด เพลงฉ่อย เพลงอีแซว เพลงบอก เพลงนา จ้อย คำว เจริญ เพลงโคราช เป็นต้น

นาฏศิลป์พื้นบ้านดั้งเดิม หมายถึง การละเล่น การแสดง การร้องเพลง ละคร ระบำ รำ ฟ้อน ของพื้นบ้าน ที่ยังคงเล่นโดยชาวบ้าน แสดงโดยชาวบ้าน ร้องโดยชาวบ้าน และยังคงรักษาเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นไว้ โดยไม่มีใครเข้าไปจัดรูปแบบ จัดระเบียบขึ้นใหม่ ตามหลักวิชาการทางด้านนาฏศิลป์

นาฏศิลป์พื้นบ้านปรับปรุง หมายถึง การละเล่น การแสดง การร้องเพลง ละคร ระบำ รำ ฟ้อน ที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร วิทยาลัยครู หรือสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ได้ใช้หลักวิชาการทางด้านนาฏศิลป์ปรับปรุงพัฒนาขึ้นจากของเดิม และนำขึ้นแสดงบนเวที โดยมีจุดประสงค์เพื่อความบันเทิงเป็นสำคัญ

การอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน หมายถึง การสืบทอดโดยวิธีการการ รักษา ส่งเสริม เผยแพร่ นาฏศิลป์พื้นบ้าน ทั้งแบบดั้งเดิม และแบบปรับปรุง เพื่อให้นาฏศิลป์พื้นบ้านดำรงอยู่ได้สืบไป

การอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยการศึกษาค้นคว้า (Study) นาฏศิลป์พื้นบ้านจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Source) หมายถึง บทบาทของอาจารย์ ที่ได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้า เก็บบันทึกข้อมูล รวบรวมข้อมูล ที่เกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์พื้นบ้านจากแหล่งข้อมูลโดยตรง คือ จากชาวบ้าน หรือจากศิลปินพื้นบ้าน ซึ่งเป็นเจ้าของศิลปะโดยตรง การดำเนินบทบาทด้านนี้ของอาจารย์จะเชื่อถือได้สูง เพราะได้ทำการเก็บข้อมูลจากแหล่งโดยตรง จึงมีข้อผิดพลาดคลาดเคลื่อนน้อย

การอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยการศึกษาค้นคว้า (Study) นาฏศิลป์พื้นบ้านจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Source) หมายถึง บทบาทของอาจารย์ ที่ได้ดำเนินการ

ศึกษาค้นคว้า เรื่องนาฏศิลป์พื้นบ้านจากแหล่งข้อมูลที่มีผู้ศึกษาค้นคว้าเก็บรวบรวมเอาไว้แล้ว เช่น จากหนังสือ ตำรา เอกสาร วิทยุ เทปบันทึกเสียง รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ เป็นต้น หรือศึกษาจากผู้ที่เป็นศิษย์ที่ไปศึกษาค้นคว้ามาแล้วอีกทอดหนึ่ง เช่น ศึกษาท่ารำจากครูอาจารย์ซึ่งไปฝึกหัด มาโดยตรง ฟังการบรรยาย การสัมภาษณ์ จากผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์พื้นบ้าน เป็นต้น การดำเนินบทบาทด้านนี้ย่อมได้รับความเชื่อถือน้อยกว่าการดำเนินบทบาทแรก เพราะการศึกษา ค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิย่อมมีทางผิดพลาดคลาดเคลื่อนได้ง่าย

การอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยการทำงานวิจัย (Reserch) เรื่องนาฏศิลป์พื้นบ้าน หมายถึง บทบาทของอาจารย์ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน โดยมี จุดมุ่งหมายเพื่อดำรงรักษานาฏศิลป์พื้นบ้านชนิดนั้นเอาไว้ การวิจัยที่กล่าววามานี้ จะต้องเป็น งานวิจัยที่ได้รับการยอมรับว่าดำเนินไปอย่างถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัย และได้เผยแพร่ งานวิจัยสู่ประชาชนทั่วไปในระดับหนึ่ง

การอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยการถ่ายทอด หรือทำการสอน (Teach) นาฏศิลป์ พื้นบ้านแก่ชนรุ่นต่อไป หมายถึง บทบาทของอาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถในด้านนาฏศิลป์ พื้นบ้านระดับหนึ่ง และทำการถ่ายทอดความรู้ที่มีอยู่นั้นแก่บุคคลอื่นๆต่อไป เพื่อเป็นการจรรโลง รักษาและอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้านชนิดนั้น ๆ เอาไว้

การอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยการเผยแพร่ผ่านนาฏศิลป์พื้นบ้านผ่านการแสดง (Perfor-
-mance) หมายถึง บทบาทของอาจารย์ที่นำเอานาฏศิลป์พื้นบ้านออกเผยแพร่แก่ประชาชน การแสดงนั้นอาจเป็นการแสดงให้ดูโดยตรง หรือผ่านทางสื่อสารมวลชนต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อก่อให้ เกิดความรักและหวงแหนนาฏศิลป์พื้นบ้านของไทยในหมู่ประชาชน และกระตุ้นให้ประชาชน ชาวไทยเห็นคุณค่าของศิลปะนาฏศิลป์พื้นบ้าน เพื่อที่จะได้ร่วมมือกันอนุรักษ์ไว้ให้ลูกหลานใน อนาคตสืบไป

การอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยการเผยแพร่ผ่านนาฏศิลป์พื้นบ้านผ่านการเขียน หรือผ่าน สื่ออื่นๆ หมายถึง บทบาทของอาจารย์ที่ได้บันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านลงบนสื่อ ต่าง ๆ ทั้งในรูปของการเขียนหนังสือ บทความ ตำรา เอกสาร สิ่งตีพิมพ์ หรือบันทึกไว้ใน

เทปบันทึกเสียง เทปวิดีโอ ภาพยนตร์ หรือบันทึกสิ่งอื่น ๆ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้านไว้ ในรูปของสื่อต่าง ๆ และเผยแพร่สิ่งที่ได้บันทึกนี้ออกไป

การอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยการเผยแพร่นาฏศิลป์พื้นบ้านผ่านการจัดกิจกรรมทางวิชาการ หมายถึง บทบาทของอาจารย์ที่ได้นำเอาวิชาความรู้ที่เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นบ้านออกให้บริการแก่ประชาชนในรูปของการจัดกิจกรรมทางวิชาการต่าง ๆ เช่น การจัดการประชุม การสัมมนา การอภิปราย การบรรยาย การสาธิต การโต้วาที ฯลฯ ทั้งนี้ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บังเกิดความรู้อย่างเข้าใจ และเห็นคุณค่าของนาฏศิลป์พื้นบ้านขึ้น ในบรรดาประชาชนชาวไทย ทำให้เกิดความหวงแหนและร่วมมือกันอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้านสืบไป

การพัฒนา นาฏศิลป์พื้นบ้าน หมายถึง การพัฒนาปรับปรุงรูปแบบดั้งเดิมของนาฏศิลป์พื้นบ้านให้เหมาะสมกับหลักวิชาการทางด้านนาฏศิลป์ การพัฒนาอาจจะพัฒนาตั้งแต่สิ่งเล็กน้อยไปจนถึงพัฒนาครบทุกรูปแบบ แต่การพัฒนาจะต้องตั้งอยู่บนรากฐานของนาฏศิลป์พื้นบ้านแบบดั้งเดิม และจะต้องไม่เป็นการทำลายคุณค่าของศิลปะดั้งเดิม

อาจารย์ภาควิชา นาฏศิลป์ หมายถึง อาจารย์ที่เป็นข้าราชการประจำและทำหน้าที่สอนวิชา นาฏศิลป์ โขน นาฏศิลป์ละคร และนาฏศิลป์พื้นเมือง ในวิทยาลัยนาฏศิลป์

วิทยาลัยนาฏศิลป์ หมายถึง วิทยาลัยนาฏศิลป์ สังกัดกองศิลปศึกษา กรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งตั้งอยู่ในภูมิภาค 9 แห่ง ประกอบด้วย วิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่ วิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง วิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด วิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์ วิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง และวิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางสำหรับครู อาจารย์ ผู้บริหาร และผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับวิทยาลัยนาฏศิลป์ กองศิลปศึกษา กรมศิลปากร ในการนำความรู้ที่ได้รับจากงานวิจัยไปใช้ในการ

ปรับปรุง พัฒนา การจัดการศึกษาด้านนาฏศิลป์พื้นบ้านในท้องถิ่นนั้น ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. เป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานทางการศึกษาอื่น ๆ และผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์พื้นบ้าน นำไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุง พัฒนา การดำเนินงานในหน่วยงานของตนให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้นในภายภาคหน้า

3. เป็นข้ออ้างอิงให้แก่ผู้เขียนหนังสือ ตำรา บทความ หรือผู้ที่สนใจในการศึกษาค้นคว้าเรื่องนาฏศิลป์พื้นบ้านต่อไป